

## Biokaasuohjelman toimeenpanosuunnitelma – Tilanne 09/2020

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja aikataulu
Tukiohjelmien määrärahojen ja jatkuvuuden turvaaminen	<p>Julkisen talouden suunnitelmissa ja tulevissa budjettiprosesseissa pyritään varmistamaan, että biokaasua edistäville tukiohjelmille varataan riittävät määrärahat ja jatkuvuus.</p> <p>Työryhmän rahoitusta vaativat ehdotukset toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa.</p> <p>Toimeenpano 2020: Vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa on korotettu energiatuen myöntövaltuutta (20 M€), jota voidaan käyttää osin biokaasuhankkeiden tukemiseen.</p> <p>Jakeluinfrastruktuuritukeen on lisätty myöntövaltuutta biokaasutankkausasemille 1,5 M€ (biokaasuohjelmalle varatuista määrärahoista).</p>	TEM, MMM, VM jatkuva
Valtiontukisääntelyyn vaikuttaminen	<p>Pyritään vaikuttamaan Euroopan komission valtiontukisääntelyyn siten, että etenkin maatilahankkeita koskevia rajoituksia lievennetään ulosmyytävän energian osalta.</p> <p>Toimeenpano 2020: Keskeisiä valtiontukisääntöjen voimassaoloaikaa on jatkettu joko vuoden 2021 tai vuoden 2022 loppuun (yleinen ryhmäpoikkeusasetus 2023). Komission konsultaatioprosessit alkavat syksyllä 2020 tai keväällä 2021.</p>	MMM, TEM 2020-2022
CAP-valmistelu	<p>EU:n tulevan rahoituskauden kansalliseen CAP- strategiasuunnitelmaan pyritään sisällyttämään työkaluja, joilla edistetään maatilojen ja maaseutuyritysten mahdollisuuksia tuottaa ja markkinoida biokaasua sekä käyttää ja/tai jalostaa prosessissa syntyneitä ravinnepöytäjakeita.</p> <p>Toimeenpano 2020: Kansallista CAP-suunnitelmaa on valmisteltu vuoden 2020 aikana. Suunnitelmaan ollaan esittämässä työkaluja biokaasun ja muun uusiutuvan energian tuotannon sekä ravinteiden kierron edistämiseen.</p>	MMM
Rahoitusmahdollisuuksien parantaminen	Selvitetään keinoja tehostaa biokaasuhankkeiden rahoitusta. Keskeinen ohjauskeino on informaatio-ohjaus eli luotettavan ja puolueettoman tiedon tuottaminen ja levittäminen.	TEM 2020

	<p>Toimeenpano 2020: Biokaasuhankkeiden rahoituksessa on alueellisia ja hankekohtaisia eroja. Biokaasusektoria koskevaa tietoa on pyritty lisäämään mm. kansallisella biokaasuohjelmalla ja lupamenettelyjä sujuvoittava hallituksen esitys on siirtymässä eduskuntakäsittelyyn. Erillisen selvityksen tarvetta arvioidaan.</p>	
Tutkimusohjelma	<p>Rakennetaan biokaasutoimijoista koostuva biokaasuklusteri, jonka puitteissa pilotoidaan tuotantolaitoshankkeita, koordinoitua tutkimushankkeita ja jaetaan parhaita käytäntöjä. Ohjelman tarkoituksena on yhdistää biokaasun tuotanto ja ravinteiden kierrätys toisiaan tukeviksi ja täydentäviksi kokonaisuuksiksi. Tuotantolaitoshankkeissa huomioidaan kaikki kaasun hyödyntämiskohteet.</p> <p>Hyödynnetään biokaasuohjelmaan varattuja määrärahoja.</p> <p>Toimeenpano 2020: Toimeenpanon vaihtoehtoista keskusteltu elokuun tilanneseurantakokouksessa ja näiden vaihtoehtojen toteuttamista selvitetään.</p>	TEM 2020
Energiatukiohjelman biokaasuhankkeet	<p>Energiatuella (VNA 1098/2017) tuettavissa biokaasuhankkeissa vaaditaan jatkossa tarkempia suunnitelmia mädätteen hyödyntämiselle ja tarvittaessa jatkokäsittelylle. Tämän lisätessä hankkeiden riskitasoa, voidaan tukiprosenttia korottaa. Lisäksi uuden teknologian hankkeissa edellytetään jatkossa lausuntoa laitosten toimintavarmuudesta ja turvallisuudesta. Pyritään tukemaan monentyypisiä hankkeita, jotta kokemuksia saadaan mahdollisimman monipuolisesti.</p> <p>Toimeenpano 2020: Nykyisissä energiatukilinjauksissa on edellä kuvattu vaatimus tarkemmasta suunnitelmasta mädätteen hyödyntämiselle ja jatkokäsittelylle. Tämä on otettu huomioon tukikäsittelyssä. Uuden teknologian hankkeissa on jo aiemmin edellytetty arviota uuteen teknologiaan liittyvistä riskeistä, joissa usein on kuvattu myös etenkin toimintavarmuuteen liittyviä seikkoja. Lausunnon ja mahdollisten lisäselvityspyyntöjen tarkoituksena on ensi sijassa varmistaa, että kyseiset asiat otetaan huomioon hankesuunnittelussa.</p>	TEM jatkuva
Ravinnekierrätyksen tuotantotuki	<p>Hallitusohjelmassa mainittu ravinnekierrätyksen tuotantotuki valmistellaan ja otetaan käyttöön mahdollisimman pian. Valmistelussa hyödynnetään biokaasutyöryhmän yhteydessä valmisteltuja näkemyksiä.</p> <p>Reunaehdot: Tuen valmistelussa pyritään löytämään ratkaisu, joka edistää lannan ja mahdollisesti muiden maatalous/keuruubiomassojen (esim. järviruokojen niittojäte) käyttöä ravinteita kierrättävän biokaasutuotannon raaka-aineena ja jossa tuen hyöty kohdentuu ensisijaisesti biomassan tuottaneelle taholle. Tuen ehtoja valmisteltaessa tulee ottaa huomioon mm. EU:n valtiontukisääntöjen, kestävyyskriteerien sekä muun lainsäädännön vaatimukset. Samoin tulee huomioida kansallisen lainsäädännön asettamat rajaukset, kumuloituminen muiden tukien kanssa sekä käytettävissä oleva rahoitus.</p>	MMM (YM) 2020

	<p>Tukiohjelmalle varattu yhteensä 16 M€ määrärahaa vuosille 2021-2023</p> <p>Arvioidaan 3/2023 mennessä mahdollinen tuen jatkamisen tarve sekä vaihtoehtoiset keinot edistää ravinnekierrätystä.</p> <p>Toimeenpano 2020: Tukiohjelmalla on valmisteltu vuoden 2020 aikana ja se pyritään ottamaan käyttöön vuoden 2021 aikana. Erityisiä haasteita valmistelussa tuo yhteensovitus EU:n valtiontukisääntöjen kanssa.</p>	
Kiertotaloutta edistävä lainsäädäntö	<p>Useiden EU-säädösten toimeenpanossa tulee kiinnittää erityishuomiota siihen, ettei rinnakkaisten kokonaisuuksien toimeenpanossa synny ainakaan uusia esteitä tai hidasteita kierrätysravinnemarkkinoiden kehittymiselle, ja että lannoitevalmisteille määritellään yhtenäiset turvallisuus- ja laatu- ja end-of-waste-kriteerit. Kiertotaloutta voidaan myös edistää muilla menettelyillä, joilla luodaan kannustimia lannan ja mädätteen tehokkaammalle prosessoinnille ja kestäväälle hyödyntämiselle.</p> <p>Toimeenpano 2020: Ministeriöt pyrkivät EU –säädösten kansallisessa toimeenpanossa kiinnittämään huomiota mm. tuote-, jäte-, kemikaali- ja lannoitelainsäädännön yhteensopivuuteen. EU –tasolla komissio on selvittämässä mahdollisuuksia kehittää EU-laajuisia EoW-kriteerejä. Kansallisella tasolla harkitaan toimenpiteitä edistämään tapauskohtaista EoW-päätöksentekoa ja kehittämään menettelyä. Erilaisilla rahoitusohjelmilla (mm. YM/Raki ja MMM/Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma) on rahoitettu ja rahoitetaan hankkeita, jotka osaltaan edistävät prosessointia ja hyödyntämistä.</p>	YM, MMM jatkuva
Biokaasulaitosten ja lannankäsittelyn investointituki	<p>Tukiohjelma valmistellaan ja otetaan käyttöön mahdollisimman pian. Tukiohjelmalla edistettäisiin ensisijaisesti pienten ja keskiuurten yritysten investointeja mädätteen ja lannan jalostamiseksi lannoitevalmisteiksi. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia tukea PK-kokoluokan laitosten investointeja biokaasun jalostukseen biometaaniksi. Tuen ehtoja valmisteltaessa tulee ottaa huomioon mm. EU:n valtiontukisääntöjen, kestävyyskriteerien sekä muun lainsäädännön vaatimukset. Samoin tulee huomioida kansallisen lainsäädännön asettamat rajaukset, kumuloituminen muiden tukien kanssa sekä käytettävissä oleva rahoitus.</p> <p>Tukiohjelmalle on varattu yhteensä 7,5 M€ määrärahaa vuosille 2020-2021.</p>	MMM 2020

	Toimeenpano 2020: Tukiohjelmaa on valmisteltu vuoden 2020 aikana ja se otetaan käyttöön 2020-2021.	
Neuvonta	<p>MABIK 1.0 MMM (informaatio-ohjaus)</p> <p>Käynnistettävässä <i>Maatalouden biomassat kaasuksi ja ravinnevalmisteiksi</i> (työnimi) – hankkeella jatketaan edellisen kauden MARAHYÖTY-hanketta. Painopistealueita mm. yhteistyökumppaneita etsivien biokaasuyritysten ja muiden alan toimijoiden avustaminen alueellisten ja paikallisten verkostojen luomisessa, yhteydet toimijoiden ja viranomaisten välillä sekä neuvonta ravinnekierto-, kestävyys- ja tuotannon kannattavuusasioissa.</p> <p>Hyödynnetään biokaasuohjelmaan varattuja määrärahoja. Lisäksi hanketta rahoitetaan MMM:n ravinnekierrätyksen kärkihankemäärärahoista.</p> <p>Toimeenpano 2020: Biokaasuohjelmaan varattuja määrärahoja siirretty kyseiseen tarkoitukseen (0,6 M€ v.2020). Toimeenpanoa koskevaa asetusta valmistellaan parhaillaan.</p>	MMM 2020-2021
Jakeluinfrastruktuurituen päivitys	<p>Jakeluinfrastruktuuritukea koskeva valtioneuvoston asetus (VNA 498/2018) päivitetään ja seuraava tarjouskilpailukierros julkaistaan mahdollisimman pian ja pidetään vuoden 2020 aikana. Tukiohjelmaa kehitetään siten, että toimintavarmuuden ja uuden teknologian tasapainoa kehitetään, raskaan liikenteen tankkausasemien menestymisedellytyksiä parannetaan ja joustavuutta lisätään.</p> <p>Lisäksi kaasutankkausasemiin kohdistettavaa määrärahaa kasvatetaan vuodesta 2020 lähtien.</p> <p>Hyödynnetään biokaasuohjelmaan varattuja määrärahoja.</p> <p>Toimeenpano 2020: Tukiohjelmaa koskevaa valtioneuvoston asetusta on päivitetty ja valtioneuvosto on hyväksynyt sen 23.7.2020. Päivityksessä on heikennetty uutta teknologiaa koskevaa kerrointa, parannettu toimintavarmuuden merkitystä, parannettu raskaan liikenteen tankkausasemien menestymisedellytyksiä sekä lisätty joustavuutta etenkin lisäämällä toteutusaikaa. Seuraava tarjouskilpailu järjestetään lokakuussa 2020. Biokaasutankkausasemien määräraha on kasvatettu kolmeen miljoonaan euroon.</p>	TEM, (Energiavirasto) 2020
Jakeluelvoite	Biometaani sisällytetään jakeluelvoitteeseen hallitusohjelman mukaisesti ja muutos valmistellaan uusiutuvan energian direktiivin (REDII) toimeenpanon yhteydessä.	TEM 2020-2021

	<a href="#">Toimeenpano 2020: TEM on tilannut selvityksen jakeluvelvoitteen päivittämisestä</a> ja se on valmistunut syyskuussa 2020. Hallituksen esityksen valmistelu on aloitettu ja tavoitteena on saattaa se lausuntokierrokselle vuoden 2020 aikana.	
Biometaanin vero	Biometaanin verottomuudesta laaditaan valtioneuvosto-ilmoitus Euroopan komissiolle. Yhdessä osana laajempaa verouudistusta ja hallitusohjelmassa esitetyn jakeluvelvoitteen kanssa biometaanille tullaan asettamaan ympäristöveromallin mukainen vero. Jakeluvelvoitelakia päivitetään siten, että uusi laki on voimassa viimeistään vuoden 2021 kesäkuun loppuun mennessä. Pyrkimyksenä kokonaisuudistuksessa on edistää biometaanin kilpailukykyä.	VM, TEM 2020-2021
	<a href="#">Toimeenpano 2020: Energiaverotuksen uudistamista selvittänyt työryhmä julkaissut ehdotuksensa syyskuussa 2020.</a>	
Biometaanin arvo	Käynnistetään selvitys, jossa arvioidaan biometaanin veron ja jakeluvelvoitteen yhteysvaikutusta.	TEM, VM 2020
	<a href="#">Toimeenpano 2020: TEM:n tilaamassa jakeluvelvoitetta koskevassa selvityksessä käsitelty myös tätä teemaa (ks. kohta Jakeluvelvoite).</a>	
Kaasuajoneuvotavoitteiden tarkistus	Luodaan poliittinen tahtotila tarkistamalla kaasuajoneuvomäärätavoitetta vuodelle 2030 Fossiilittoman liikenteen tiekartta –työssä. Päivitettyjä tavoitteita hyödynnetään myös kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassa sekä päivitettäessä KAISU – Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaa.	LVM, TEM 2020-2021
	<a href="#">Toimeenpano 2020: Kaasuajoneuvoja koskevia määrällisiä tavoitteita tarkastellaan Fossiilittoman liikenteen tiekartassa. Tiekartta lausunnoille lokakuussa 2020.</a>	
Konversiotuen jatkaminen	Hallitusohjelman mukaisesti konversiotukea jatketaan nykytasolla. Konversiotuenjatkoa ja muita vastaavia ohjauskeinoja arvioidaan Fossiilittoman liikenteen tiekartta –työssä.	LVM 2020
	<a href="#">Toimeenpano 2020: Nykyinen tukiohjelma voimassa 1.1.2018-30.11.2021. Fossiilittoman liikenteen tiekartassa tullaan arvioimaan konversiotuen jatkoa. Tiekartta lausunnoille lokakuussa 2020.</a>	
Biokaasutraktorien rekisteröinti tieliikennekäyttöön	Selvitetään ja valmistellaan traktorien kaasukonversioita koskevat määräysmuutokset, jotta biokaasulle konvertoidut traktorit voitaisiin rekisteröidä tieliikennekäyttöön.	LVM (Trafficom) 2020

	Toimeenpano 2020: Traficom on valmistellut määräysmuutosta traktoreiden kaasukonversioihin ja yleisemmin ajoneuvojen rakenteen muuttamiseen liittyen. Määräysmuutos on suunniteltu annettavan uudistetun ajoneuvolain voimaantulon yhteydessä.	
Julkisen sektorin kaasujoneuvohankinnat	Viedään puhtaiden ajoneuvohankintojen direktiivin vaatimukset kansalliseen lainsäädäntöön. Edistetään uusiutuvaan energiaan perustuvien ajoneuvojen hankintoja kunnissa myös neuvonnan ja muiden keinojen avulla.	LVM, kunnat
	Toimeenpano 2020: Puhtaita ja energiatehokkaita ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin kansallista täytäntöönpanoa on valmisteltu työryhmässä sekä virkatyönä. Luonnos hallituksen esityksestä annetaan lausunnoille syyskaudella 2020. Direktiivin velvoitteet tulevat sovellettavaksi elokuussa 2021.	
Jakeluverkon kehittämisen	Esitetään biokaasun jakeluverkon laajentamista ja kehittämistä Fossiilittoman liikenteen työkartta -työssä. Osallistutaan aktiivisesti jakeluinfradirektiivin mahdolliseen päivittämiseen.	LVM 2020
	Toimeenpano 2020: Kaasutankkausasemia koskevia tavoitteita tarkastellaan Fossiilittoman liikenteen tiekartassa. Tiekartta lausunnoille lokakuussa 2020.  Komissio antanee ehdotuksen jakeluinfradirektiivin uudistamisesta kesäkuussa 2021. Suomi on vastannut jakeluinfradirektiivin uudistamista koskevaan komission konsultaatioon 29.6. ja pyrkii olemaan asiassa aktiivinen jo ehdotuksen valmisteluvaiheessa.	
Lupamenettelyiden sujuvoittaminen	REDII lupamenettelyjä koskevan toimeenpanon yhteydessä edistetään myös biokaasuhankkeiden lupamenettelyjä. Toimeenpanossa luodaan yksi tai useampi yhteyspiste lupamenettelyille sekä kehitetään uusiutuvan energian lupamenettelyihin liittyvää neuvontaa laatimalla muun muassa lupamenettelyjä helpottavia oppaita ja ohjeistusta.	TEM, YM 2020-2021
	Toimeenpano 2020: Kyseistä lakia koskeva hallituksen esitys on ollut lausuntokierroksella heinä- ja elokuussa 2020. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syksyllä 2020. Työssä on kiinnitetty erityishuomiota biokaasuhankkeiden lupamenettelyille.	
Turvallisuus	Biokaasun tuotantolaitosten ja jakeluasemien turvallisuuteen kiinnitetään enemmän huomioita tukiohjelmissä sekä neuvonnassa.	TEM, MMM, (Tukes) jatkuva
	Toimeenpano 2020: Uutta teknologiaa sisältävissä hankkeissa edellytetään myös turvallisuusnäkökulmien huomioimista uuden teknologian lausunnoissa.	

	<p>Kaasuyhdistys on laatinut yhteistyössä Tukesin kanssa <i>Biokaasun turvallisuusohjeen</i>. Ohjeessa kuvataan ja käsitellään raakabiokaasun, puhdistetun biokaasun, biometaanin ja nestemäisen biometaanin (LBG) tuotantoon ja jatkokäsittelyyn liittyviä kaasutekniikkaan ja kaasuturvallisuuteen liittyviä asioita. Lisäksi Kaasuyhdistys ja Tukes ovat julkaisseet erillisen <i>Suunnitteluohjeen maa- ja biokaasuntankkausasemille</i>.</p>	
Biometaanin laatuvaatimukset sekä tankkausasemien teknisen toimivuuden vähimmäisvaatimukset	<p>Biometaanille pyritään asettamaan yhtenäiset laatuvaatimukset sekä teknisen toimivuuden vähimmäisvaatimukset etenkin kaasuverkon ulkopuolisilla tankkausasemilla joko lainsäädännöllä tai alaa ohjaavilla suosituksilla.</p>	TEM 2020-2021
	<p>Toimeenpano 2020: Kaasuyhdistys on laatinut yhteistyössä Tukesin kanssa <i>Biokaasun turvallisuusohjeen</i>. Ohjeessa kuvataan ja käsitellään raakabiokaasun, puhdistetun biokaasun, biometaanin ja nestemäisen biometaanin (LBG) tuotantoon ja jatkokäsittelyyn liittyviä kaasutekniikkaan ja kaasuturvallisuuteen liittyviä asioita. Lisäksi Kaasuyhdistys ja Tukes ovat julkaisseet erillisen <i>Suunnitteluohjeen maa- ja biokaasuntankkausasemille</i>.</p>	
Biokaasun kestävyys	<p>Biokaasun tuotannon ja kulutuksen ympäristö- ja ilmastovaikutusten kartoittaminen ja kustannustehokkuuden arvioiminen ilmastotoimena.</p>	MMM, YM, TEM 2020-2021
	<p>Toimeenpano 2020: Tutkimushankkeen valmistelu työn alla. Haku vuoden 2020 lopulla ja käynnistyminen 2021.</p>	
Toimeenpanon seuranta	<p>Biokaasuohjelman toimeenpanoa seurataan puolivuositain hallituskauden ajan.</p>	TEM, MMM, YM, LVM, VM 2020-2022
	<p>Toimeenpano 2020: Puolivuotiskokous järjestetty elokuussa 2020.</p>	